

zaplatiti teprve, až dům bude prodán, anebo žalované udělena bude koncese na tento dům, načež žalobce odvětil: »Da müssen wir halt warten.« Neprávem v tom spatřoval odvolací soud ujednání odkládací podmínky dle § 696 obč. zák., což by předpokládalo, že právo žalobcovo požadovati odměnu za provedené práce mělo nabýti působnosti až po splnění podmínky. V souzeném případě však není sporu o tom, že vznik práva nebyl nikterak pochybný a závislý na určité události. Při správném výkladu výše uvedeného ujednání dle pravidel § 914 obč. zák. byla jen splatnost odsunuta na dobu prozatím neurčitou; ovšem však rozuměti lze onomu ujednání podle obvyčeje poctivého obchodu jen tak, že žalobce chtěl povolit odklad platební lhůty na dobu nepřilíš dlouhou, nikoliv však na dobu nedozírnou, až by snad žádost za udělení koncese prošla všemi instancemi. Jinak kdyby žádosti buď vůbec nebo v dozírné době nebylo vyhověno, dlužno míti za to, že se věc má stejně, jako kdyby žalované povoleno bylo zaplacení dluhu dle možnosti. V takovém případě dle § 904 obč. zák. určí soud podle slušnosti dobu plnění. Uváží-li se, že žádost za udělení koncese byla podána již 24. listopadu 1931, a že v době vynesení rozsudku prvního soudu dne 6. dubna 1933 nebyla ještě ve druhé stolici vyřízena, dlužno uznati, že žalované byla ponechána dostatečná doba, aby dluh dle možnosti zaplatila, jak to vyslovil první soud.

Čís. 14820.

Odevzdání věci iure crediti a předpis § 367 obč. zák.

Odevzdání pozůstalosti »iure crediti« tvoří jen titul k nabytí vlastnictví singulární sukcesí.

Komu byla odevzdána věc iure crediti, ač věděl, že zůstavitel nebyl jejím vlastníkem, nenabyl k ní odevzdáním iure crediti vlastnického práva; prodal-li věc kupiteli, který o tomto nedostatku věděl, nenabyl vlastnického práva k věci ani kupitel.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1935, Rv I 232/34.)

Žalobce dal do zástavy losy, jichž vydání se žalobou na žalovaném J-ovi, od něhož je žalovaný koupil. Nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Žalovaný nekoupil cenné papíry od Jana J-a, nýbrž od Františka J-a, jemuž byly odevzdány iure crediti. Když žalovaný od Františka J-a losy kupoval, nemohl míti zajisté žádného podezření co do poctivosti jeho držby, když tomuto cenné papíry rozhodnutím soudním do vlastnictví byly odevzdány. Žalobci nepodařilo se prokázati obmyslnost žalovaného, kterou by musel dokázati, aby tento jako nepoctivý držitel mohl býti ve smyslu § 368 obč. z. k vydání věci vlastníkovu přidržen. Žalobce namítá, že prodatel, totiž František J. nebyl vlastníkem, když prý jest dědicem a jako universální successor převzal aktiva i pasiva pozůstalosti, tedy i práva a povinnosti zůstavitele v tom rozsahu, v jakém je měl zůstavitel. Odevzdání pozůstalosti dle § 73 nesporného patentu nezakládá však žádnou universální successi, nýbrž jmění pozůstalostní přenechává se tu na zapravení jednotlivých

pohledávek věřitelů místo placení a pohledávky ty musí býti uvedeny jednotlivě ve výměru, kterým se pozůstalost takto odbude. Nepřevzal tedy František J. veškerá práva i povinnosti zůstavitele v rozsahu, v jakém je měl zůstavitel, nýbrž jen v rozsahu, který byl dán usnesením soudním, jímž mu pozůstalost iure crediti byla odevzdána. Žalobce svůj tvrzený nárok k pozůstalosti po Janu J-ovi nepřihlásil, svoje práva vlastnická neuplatňoval a odevzdání iure crediti nelze zvrátiti.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

D ů v o d y:

Losy byly u Jana J. do jeho smrti v zástavě a František J. to věděl, neboť mu to Jan J. před smrtí oznámil. To věděl i žalovaný, neboť se o tom sám ve svém dopisu zmiňuje. Nebyla proto prokázána námitka žalovaného, že losy přešly do vlastnictví Jana J., od něhož odvozuje své právo žalovaný. Odvolací soud jest názoru, že žalovaný koupiv losy od Františka J., jemuž byly odevzdány iure crediti pozůstalostním soudem, nemohl míti podezření co do poctivosti jeho držby (§ 368 obč. zák.). Odevzdání iure crediti (§§ 52, 73 nesp. pat.) jest ukončení pozůstalostního řízení soudním výrokem, při kterém nepřichází dědické právo v úvahu, přejímatel pozůstalosti obdrží ji na místě placení nebo se závazkem zaplatiti pozůstalostní dluhy. Odevzdání to tvoří titul k nabytí vlastnictví, jde tu pak o singulární sukcessi jak co do aktiv, tak co do pasiv. Z toho, že František J. nepřevzal všechny závazky zůstavitelovy, nelze v souzeném případě nic odvozovati. Neboť k platnému převodu vlastnictví jest potřebí, aby ten, od koho se vlastnictví převádí, sám byl vlastníkem (§§ 423, 442 obč. zák.), pokud nejde o výjimky v zákoně stanovené (§§ 367, 371, 824 obč. zák., čl. 306 obch. zák.). K tomu jest potřebí, aby nabyvatel věc na sebe převedl bezelstně (bona fide), neboť jen s touto podmínkou nevádí nedostatek práva předchůdcova nabytí vlastnictví. V souzeném případě nebyly věci, kterých se domáhá žalobce, ve vlastnictví zůstavitelově a to bylo známo jak Františku J., který navrhl, aby mu byly odevzdány iure crediti, tak žalovanému, který je koupil od onoho. Nemůže se proto žádný z nich omlouvati bezelstností a nemá nároku na ochranu § 367 obč. zák., odevzdání iure crediti nemůže nahraditi nedostatek práva předchůdcova, jednal-li nabyvatel s vědomím, že jeho předchůdce vlastníkem věci nebyl. Poněvadž proti vydání losů nebyl uplatněn nárok z důvodu práva zástavního, jest žalobní nárok odůvodněn.

Čís. 14821.

Nebyla-li odměna výslovně vyloučena, považuje se smlouva zprostředkovatelská, jde-li o novou smlouvu zprostředkovací, kterou zprostředkovatel ujednal jako pokračování úplatné činnosti zprostředkovatelské, za úplatnou.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1935, Rv I 315/34.)